

NOVA PRAVDA

GLASILO NARODNO-SOCIJALISTIČNE STRANKE.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, »Narodni dom«,
I. nadst. — Telefon: števil. 77.

Izhaja vsako soboto.

Mesečna naročnina: za tuzemstvo 6 Din, za inozemstvo 8 Din.

Inserati se računajo po velikosti in so cene na razpologo
v upravl.

Glavni zbor Narodno-socijalne strokovne zveze na Jesenicah.

Letošnje binokostne praznike si je izbrala Narodno socijalna strokovna zveza za dom svojega glavnega zbora. Na binokostno nedeljo so se zbrali delegati iz cele Slovenije, da prisostvujejo glavnemu zboru strokovne organizacije narodno-socijalističnega delavstva. Jesenice so videli na binokostno nedeljo lepo in dostojno manifestacijo narodno-socijalističnega delavstva, ki je prihitelo v lep gorenjski industrijski kraj, da tam zboruje, polaga račune svojega dela in se navduši za nadaljnje delo. Ni vikina in in kriki, nič bučnih parad, temveč delo je bilo glavno, ki je zbralo ob binokostnih nedeljo dvostoto udeležencev in celo Slovenije na Jesenicah. Seja upravnega odbora na predvečer binokosti in glavni zbor na binokosti sta dokazala, da ima Narodno-socijalna strokovna zveza zelo veliko življensko moč in odlično misijo med narodno in socijalno štetim delavstvom in da je zato njeno delo potrebno in hvalevredno. Narodno-socijalna strokovna zveza je lahko ponosna na svoj letošnji glavni zbor, ki bo gotovo mnogo doprinesel k razširjenju in utrženju vrst organiziranega narodno-socijalističnega delavstva.

Prihod čeških gostov.

Ze v petek 29. maja so s praškim brzovlakom dospeli prvi gostje, ki so prihitali na glavni zbor. Prišla sta zastopnika češke Obee Delničke, br. Jan Pulkrab, član predsedstva in br. Josef Vosecky, tajnik C. O. D. Na kolodvoru so draga gosta pozdravili člani osrednjega vodstva N. S. S. Z. s predsednikom br. Rudolf Juvanom na čelu in zastopniki načelstva N. S. S. z načelnikom tov. Deršičem. Gostom je bil zvečer priten in intimen prijateljski večer.

Seja uprav. odbora.

V soboto 30. maja so se s popoldanskim vlakom odpeljali na Jesenice člani osrednjega vodstva in upravnega odbora N. S. S. Z., katerim sta se pridružila tudi oba češka gosta, ki kar nista mogla prekaliti lepote divne gorenjske proge. Na Jesenicah so dospeli goste pozdravili številni zastopniki strokovne podružnice s predsednikom br. Frbežarjem, dalje predsednik prirediteljskega odtaka br. Ivo Setine, predsednik krajevne organizacije N. S. S. tov. Andrej Globočnik ter mnogoterilni zastopniki mladine.

Točno ob pol 7. uri se je v prostorih br. Ravhekarja vršila seja upravnega odbora N. S. S. Z. Seji je predsedoval in jo vodil predsednik br. Rudolf Juvan, ki je ob otvoritvi pozdravil češke goste in vse došlo delegate. Razpravljalo se je na to o točkah dnevnega reda na glavni zbor in so se napravili razun v eni točki samo soglasni sklepi, kar je predsednik ob koncu seja konstatiral. Seja je trajala skoro do 10. ure zvečer, na kar se je v dvorani gostilne Vergles vršil

pozdravni večer,

na čast gostom in delegatom. Večer je otvoril kombiniran tamburaški zbor »Bratrstvo« v Jesenicah in Hrušice pod spretnim vodstvom br. Nikolića. Po prvi točki pevskega zbora »Bratrstvo« v Hrušice pod vodstvom zborovodje M. Nikolića je došlo goste in delegate pozdravil predsednik podružnice N. S. S. Z. na Jesenicah br. Frbežar, ki je žel el predvsem bratom Čehom iskreno in bratsko dobrodošlico, želeč jima, da se na Jesenicah med brati počutita kot doma, tudi vsem delegatom je izrek el dobrodošlice in posebej pozdravil predsednika br. Rudolfa Juvana. V vnešenih besedah je navzelo pozdravil mladi narodno-socijalistični bojevnik, br. Bokal s Hrušice. Njegov ognja polen pozdravni govor, v katerem se je spomnil tudi zaslužnih bratov v Primorju in Koroknem, je bil sprejet z burnim odobravanjem. Na večeru so govorili še predsednik »Bratrstvo« v Hrušice br. Poženel in za krajovno organizacijo N. S. S. na Jesenicah tov. Božič. Burno pozdravljen je odpravil tajnik C. O. D. br. Josef Vosecky, ki je izrek el pozdrave predsedstva C. O. D., se divil lepote naše zemlje in opisal pravi pomen strokovnega gibanja ter povdarjal naloge, ki še čakajo N. S. S. Z. v Jugoslaviji. Njegov govor je bil večkrat pretrgan z odobravanjem, ki se je ob koncu podvojilo. Za osrednje vodstvo N. S. S. Z. se je za lep sprejem in gostoljublje zahvalil predsednik br. Juvan, ki je obenem v imenu vseh udeležencev in posebno še v imenu osrednjega vodstva pozdravil češka gosta in naročal pozdrave za vse brate, or-

ganizirane v C. O. D. Oficijelni del večera je zaključila pesem »Hej Slovanci izvajajna po pevskem zboru ob spremljanju tamburaškega zbora. Po oficijelnem delu so nemurno svirali tamburaši, ki so se menjavali s pevskim zborom. Požrtvovalnemu in agilnemu zborovodju br. Nikoliću gre vse priznanje za res lep večer. Večer je končal v najlepši bratski harmoniji in pokazal vso gostoljubnost Jeseničanov.

Na binokostno nedeljo jutraj se se domačini zbirali pred Ravhekarjem in odšli ob pol 9. uri s sokolsko godbo in praprom na čelu k sprejemu delegatov in gostov. Ob prihodu vlaka je godba pozdravila goste s narodno koracnico, na kar se je razvratil spreved in se vršil obhod po Savi do gostilne Vergles.

Sprevod.

Na čelu spreveda je korakala Sokolska godba. Za godbo je korakal ljubljanski rod tabornikov pod vodstvom vodnika Mlakerja. Za taborniki je šlo pet narodno-socijalističnih praporov. Za njimi češka gosta in osrednje vodstvo ter upravni odbor N. S. S. Z., za temi pa mnogoterilni delegati in gostje. Spreved je bil veličasten in dostojen. Došli gosti so bili med sprevedom pozdravljeni tudi s streljanjem s topiči, kar so oskrbeli vrli Jeseničani. Ob prihodu spreveda pred gostilno Vergles je došlo goste pozdravil predsednik podružnice N. S. S. Z. z Jesenic br. Frbežar, ki je vsem želel dobrodošlico. Odzdravil mu je podpredsednik N. S. S. Z. br. Tome, na kar je godba zasvirala »Lepo našo domovino«. Delegati in gostje so se na to podali v dvorano, kjer je ob pol 11. uri otvoril predsednik N. S. S. Z. br. Rudolf Juvan

glavni zbor,

konstatiral sklepčnost in pozdravil predvsem češka gosta, zastopnika C. O. D. br. Jana Pulkraba in Josefa Voseckija, katerim so zborovalci priridili burne ovacije, dalje je pozdravil zastopnika Delavske zbornice tajnika g. Filipa Uratnika in konstatiral, da je najvažnejša delavska institucija prvič zastopana na glavnem zboru N. S. S. Z. Tudi g. Uratnika so zborovalci burno aklamirali. Pozdravil je še zastopnike načelstva N. S. S. tov. Franjo Rupnika in Antona Sirečija in vse mnogoterilne zastopnike podružnic, delegate in drage goste. Kot prvi se je za pozdrav zahvalil in odzdravil tajnik C. O. D. br. Josef Vosecky, ki je zboru prinesel pozdrav predsedstva C. O. D. obenem s željami, da bi zbor obrodil zaželjen sad. Govor br. Voseckija so zborovalci burno pozdravili. Ozdravil je tudi član predsedstva C. O. D. br. Jan Pulkrab, ki je opisal važno misijo delavskih organizacij, ki edina, da so značilne zboljšati bedno delavstvo stanje. Želi zboru obilo uspeha in obljublja vso moralno podporo velike C. O. D., ki šteje pol milijona organiziranih delavcev. Burna ploskanije spremlja konec njegovega govora. Zastopnik delavske zbornice g. Filip Uratnik se zahvaljuje imenom te institucije za valilo na zbor, na katerega je rad prihital in želi zboru obilo uspeha. Zastopnik načelstva N. S. S. tov. Franjo Rupnik pozdravlja v imenu stranke glavni zbor in mu želi mnogo uspeha. Kot zadnji pozdravi zbor zastopnik mladine br. Poženel s Hrušice. Njegov temperamentni govor je sprejet z burnim odobravanjem, na kar preide predsednik k dnevnemu redu.

Zapisnikarjem imenuje strokovnega tajnika br. Kravosa, ki prečita zapisnik lanskoletnega glavnega zbora. Zapisnik se je odobril.

K drugi točki dnevnega reda poda predsednik br. Juvan obširno poročilo o poslovanju N. S. S. Z., oriše delavski položaj in se dotakne vseh važnejših delavskih vprašanj. Za njim poda kot strokovni tajnik svoje poročilo br. Kravos. Poroča o stanju N. S. S. Z., o delu, ki ga je tekom leta izvršilo strokovno tajništvo, o težkočah v organizaciji, o delavskem položaju. Iztakne posebno pereča vprašanja kot n. pr. beode, draginjo, brezposelnost. Žigosa ostale strokovne organizacije, predvsem komunistične in socijal-demokratske, ki razbijata že obstoječe strokovne organizacije in navaja za to sluštaje. Poročilo, ki je bilo obširno in stvarno je bilo s predsednikovim vred vzeto na znanje. Blag. br. Zorž poda blagajniško poročilo, ki se na predlog člana nadzorstva br. Stoparja vzame na znanje in se blagajniku da soglasno absolutirij.

Volitve odbora.

Sledile so na to volitve. Na predlog br. Albinu Tomaže je bil soglasno in s velikim odobravanjem izvoljen predsednikom, dosejanji večletni predsednik br. Rudolf Juvan, kateremu so zborovalci ob izvotitvi priridili burne ovacije. Na predlog upravnega odbora in zastopnikov podružnic, katerega je prečital strokovni tajnik br. Kravos, so bili v upravni odbor soglasno izvoljeni sledeči odborniki:

Za Ljubljano: Albin Toma, Karel Majce, Adolf Leeb, Franjo Juvan, Ivan Garbajs, Mirko Pogačnik Peter Majec in Stane Hraščwil; za Jesenice: Zupan Tino; St. Pavel: Frane Derca; Litiija: Bisjak Luka in Bučar Jakob; Celje: Gobec Dragotin, Bl. Debrava: Straus Lee; Kranj: Sušnik Albin; Zagorje: Sedlar Vinko in Ptuj: Sigl Egidiij; za namestnike: Srečo Mlakar, Frane Simšič, Ivan Stankovič, Andrej Globočnik, Habjam Franc, Verk Ludvik, Umek Franje, Menšel Milan in Franjo Vidmar. Nadzorstvo: Tine Stopar, Zorž, Ciril Lansegar in Jakob Debraha.

Po volitvah je referiral br. Ivo Setine

O delav. zavarovanju.

V svojem referatu se je referent dotaknil zgodovinskega razvoja socijalne zakonodaje zavarovanja delavcev. Navajal je rane ukrepe odredbe in zakone pod bivšo Avstrijo in se pri tem dotaknil špejskega krajev, ko so po prevratu prišli v okvir države SHS. Zelo podrobno se je počal s vprašanjem zavarovanja po prevratu in v današnjem času. Navajal je vse izšle uredbe in zakone, jih poljudno in kratko obraložil ter pojasnil njih nedostatke. Končal je z apelom na delavstvo, da se na to vrsto socijalne zakonodaje posveča več brige. Referat je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Po sprejetju resolucij je v imenu (Referat priobčimo.)

Kot drugi je referiral strokovni tajnik br. Vladimir Kravos

O delavski zaščiti v Jugoslaviji.

Skrbno pripravljen referat obravnava v uvodu s zgodovinsko dobo, ki so delavec in kmeti še tlačanili in se ni znalno socialna zakonodaja in ukrepe za zaščito dela in delavec. Referent razloži potem prve početke delavskih gibanj in prve početke socijalnega zakonodajstva, potem katerega se je delo zaščitilo. Peča se s povojnimi razmerami v Jugoslaviji, posebno še z onimi prevratne dobe. Citira vse izšle uredbe in naredbe v osemurniku, podpiranja brezposelnosti itd., ter preide na zakon o zaščiti delavcev in razlaga točko za točko. Razpravlja posebej o osemurniku, brezposelnosti, delavskih legitimacij, pravice združevanja delavcev, higijene, vajeniškega vprašanja itd. Obširen referat konča s konstatcijo, da izvira vsa socijalna zakonodaja po zahtevi delavstva, odnosno strokovnih organizacijah in pozivlja na laenje delavskih strokovnih organizacij. K referatu prečita naslednje resolucije, ki se soglasno odobri.

Resolucija.

Glavni zbor Narodne socijalne strokovne zveze, ki se je vršil dne 31. maja 1925 na Jesenicah je po slišanju referata o zaščiti delavcev v Jugoslaviji ugotovil, da je sedanja socijalna zakonodaja, ki bi morala skrbeti za sadostno zaščito in zavarovanje delavskega razreda pomanjkljiva in da se še te itak nezadostne socijalne odredbe kršijo s strani delodajalcev, kakor tudi večkrat s strani državnih organov.

Predvsem se s strani delodajalcev krši načelo 8urnega delovnika in se mesto njega uvaja večurno delo.

Tudi se krši odredba zakona o zaščiti delavcev v vprašanju delavskih zaupnikov, ki niso dovolj zaščiteni in so zato s strani delodajalcev preganjani in največkrat odpušeni.

Glavni zbor ugotavlja dalje, da je skrajno pomanjkljiva skrb v vprašanju brezposelnosti, akoravno je ta točka danes najaktualnejša in najbolj pereča. Ugotavljam, da se za brezposelo vprašanje merodajni činitelji ne brigajo v zadostni meri, kar ima za posledico ogromno naraščanje brezposelnosti in nezaščitenosti brezposelnih. Tudi ugotavljam, da se brezposelnost ne podpira v zadostni meri, ako ravno se pobira pri okrožnih uradih za zavarovanje delavcev prispevke za podpiranje brezposel-

nil. Ti prispevki, katerih je par milijonov dinarjev, se stekajo v banko in ne služijo svojemu namenu.

Ugotavljam, da se do danes še ni uvedlo po zakonu predpisanih delavskih legitimacij, namesto dosedanjih delavskih knjižice.

Ugotavljam, da se delavstvu jemlje svoboda združevanja v strokovne organizacije in da se s strani delodajalcev ošitno krši sakonska odredba, ki delavska združevanja devoljuje.

Ugotavljam dalje, da tudi higijenski pogoji, ki so zakonom predpisani pevcem ne odgovarjajo v raznih obratih dejanskim potrebam.

Končno ugotavljam, da se vprašanje vajencev ne posveča potrebne pažnje in je vajence danes prepuščen na milost in nemilost učnem mojstru, ki ga največkrat izrablja v svoje svrhe, pri tem pa trpi izobrasba vajence. Tudi ugotavljam, da ni v zadostni meri poskrbljeno za nadaljevanje strokovne izobrazbe vajencev.

Na podlagi vseh ugotovitev delegati sbrani na glavnem zboru NSSZ dne 31. maja 1925 na Jesenicah zahtevajo, da se obstoječa socijalna zakonodaja, ki ima skrbeti za zaščito in zavarovanje delavstva ispospolni in razširi. Obenem pa odločno zahtevajo, da se še obstoječe sakonske odredbe o delavski zaščiti spoštujejo tako s strani delodajalcev, kot s strani državnih organov.

Zahtevajo sakonske zaščite delavskih zaupnikov, katerim se naj zagaruja s tem, da jih delodajalec ne sme odsvetiti brez predhodnega pristanka pristajne inpekcijske dela. Vsake preganjanje ali zapostavljanje delavskih zaupnikov je kot kršitev sakonske odredbe kaznovati.

Zahtevajo, da se vprašanje brezposelnosti posveti s strani merodajnih činiteljev vsa pažnja in da se brezposelnost žimpreje odpravi. Tudi zahtevajo zaščito in sadostnega podpiranja brezposelnih, za katere naj služijo od delavcev vplačani prispevki, ki jih pobira okrožni urad za zavarovanje delavcev in ki se stekajo v banko. Ta denar naj se nakaže pristojnim borsam dela, ki poselnih.

Zahtevajo, da se delavstvu zagaruje svoboda združevanja.

Zahtevajo, da se spoštujejo in izpolnjuje vsi predpisi o higijenskih pogojih sa dela, ki se predpisani po zakonu o zaščiti delavcev.

Končno zahtevajo, da se tudi vajeniškemu vpašanju posveti vse pažnje in da se tudi vajenci sadostno zaščitijo pred iskoriščenjem ter se jim zagaruja možnost nadaljevanja strokovne izobrazbe.

Delegati pozivljajo vse merodajne činitelje, da tem zahtevam posvetijo vse pažnje in izjavljajo, da se bodo s vsa silo borili do končne izvedbe vseh in navedenih zahtev.

Po sprejetju resolucij je v imenu upravnega odbora prečital strokovni tajnik br. Kravos predloge o knižanju podpor, ki je bil s veliko večino sprejet. Predlogi o zvišanju vpisnine, zvišanju pristojbine na knjižice in določitvi kraja prihodnjega zboru so bili soglasno sprejeti.

Zaključek zbora.

Po sprejetju predlogov upravnega odbora je predsednik zaključil sijajno uspel glavni zbor s konstatcijo, da je N. S. S. Z. s tem zborom dokazala, da je njeno delo plodonosno in da hodi pravo pot. Pozdravil je še enkrat brate Čeha in vse udeležnike ter zaključil zbor. Pevski zbor »Bratrstvo« v Hrušice je zapel »Lepo našo domovino«.

Izlet.

Drugi dan binokosti so se vršili razni izleti. Največji del izletnikov je pohitelo na Golico, kjer so taborniki že v nedeljo postavili svoje taborišče. Nekateri so pohiteli z Golice na Stol. In del izletnikov je pohitelo v Bohinjsko Bistrico. Lepa skupina, med njo oba češka gosta, je šla skozi Vintgar na Bled, kjer je bilo v hotelu »Lovec« skupno kosilo. Na Bledu so si gostje pod vodstvom domačina tov. Hudovernika ogledali kopalnišča in se kopali ter se povzpeli na grad in si ogledali vse starine. Lep izlet ostane vsem v neizbrisnem spomnu.

Glavni zbor Narodno-socijalne strokovne zveze je za nami. Delo, ki se je izvršilo na Jesenicah ne sme ostati brezplodno, za kar moramo poskrbeti vsi, ki smo bili na Jesenicah. Na delo torej, da svoje vrste ojačamo in razširimo. Na delo za dobrot in spaz jugoslovanskega delovnega ljudstva.

IZ STRANKE.

Mariborsko okrožje.

Članski sestank krajevne organizacije NSS v Mariboru se vrši v soboto, dne 6. junija ob 8. uri zvečer pri Bernkopfu, Frankopanova ulica števil. 17. Med drugim se be na sestanku podalo kratko poročilo tudi o poteku glavnega zbora NSS v Ljubljani in o glavnem zboru NSSZ na Jesenicah. Tovarši! Pridite v polnem številu! Odbor.

Celjsko okrožje.

Izredni občni zbor krajevne organizacije v Celju se vrši, kakor smo poročali že v poslednji številki našega lista v sredo dne 10. junija 1925 ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Balkan s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsedstva;
 2. poročilo tajnika;
 3. poročilo blagajnika in računskih pregledovalcev;
 4. volitev predsednika, odbora in računskih pregledovalcev;
 5. slučajnosti.
- Ponovno vabimo vse tovariše ter Vas pozivamo, da se vdeležite občnega zbora točno in polnoštevilno. Članske legitimacije prinesite seboj, ker brez istih ne bo pripuščene njihše k občnemu zboru. Oni tovariši pa, ki strankinega davka in članskih prispevkov še dosedaj niso plačali, lahko poravnajo svoje dolžnosti še pred občnim zborom blagajniku, ki jim bode na legitimacijah plačilo s znamkami potrdil. Pridite toraj polnoštevilno in točno!

Redni članski sestanek Celjske krajevne organizacije, ki bi se imel vršiti danos, soboto, 6. VI. odpade zaradi prireditve »Bratstva«, ki se vrši pri Balkanu. Vršli pa se bude članski sestanek potem zopet pri Jelencu druge sobote dne 13. 6. t. l.

Izlet na Urške gore namerava prirediti mariborska krajevna organizacija dne 28. in 29. junija v zvezi s konferenco zastopnikov pokrajinske oz. oblasne organizacije, ki bi se naj vršila ob teli priliki ali v Slovenjgradu, ali pa vrh planine same. Udeležijo se tudi Ptujčani in zastopniki drugih krajevnih organizacij. Zaradi tega i Celjani ne smemo anostati ter moramo skrbeti sa to, da postavimo časno številno udeležnikov na noge. Vabimo torej še sedaj vse tovariše, naj prigrtašjo svojo udeležbo, da pohitimno navedena dva dni, 28. VI. je nedelja, 29. VI. pa praanik sv. Petra v lepo naravo ter se okrepimo za nadaljnje smotreno delovanje. Morebitne želje naj se naznanijo pravočasno našemu tovarišu blagajniku, o podrobnostih pa se bodemo itak pogovorili pri članskem sestanku.

Pevske družtve Ojka. Zopet se je poigrfal tiskarski škrtat v poslednji številki. — Pravilno bi moralo stati tam: V četrtki 11. VI. na pramnik Rešnjega telesa pevska vaja odpade. Nadaljnje pevske vaje pa se bodo vršile takole: V sredo 17. IV, v četrtki 25. VI, v sredo 1. VII, v četrtki 9. VII, v sredo 13. VII, v četrtki 23. VII, in v sredo 29. VII. 1925. Za naprej pa se bodemo pogovorili ob priliki pevskih vaj. Pesmarice so narobe in ter pozivamo vse pevce, da prihajajo k vajam vsakokrat točno in polnoštevilno. Hkrati pa ponovno opozarjamo, da je tudi v pevski sobi strogo prepovedano pukiti, tudi pred začetkom pevске vaje, ker je lokal itak majhen in je brezobzirnost napram učitelju, ki se požrtvovalno trudi z nami, kakor tudi napram pevcem, jim zastrupiti in zasurraditi grla s strupenim dimom in atkotinom. — Upoštevaljete!

KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZA DVORSKIOKRAJ V LJUBLJANI priredi v soboto, dne 13. t. m. svoj prvi letošnji zabavni večer v restauracijskih prostorih »pri Pelcu« v Hribarjevem gaju, na kar opozarjamo vse krajevne organizacije in članstvo s vabilom, da se tega večera v čim večjem številu udeleže. Preskrbljeno je za vse. Pričetek ob 7. uri.

ELITNI
KINO MATICA
LJUBLJANA
Kongresni trg
Premog trboveljski, libojski in črnomaljski, drva, koks, oglje, šlezjske briquete do »Ilirija« LJUBLJANA, Kralja Petra trg 8, tel. 220. Plačilo tudi naobroke.

POLITIKENI POLOŽAJ.

Pavle Radić je bil ponovno pri kralju v daljši avdijenci, nakar je konferiral z Pašićem. Splošno se trdi, da so se pričeli oficijelni razgovori med radikali in radičevci.

Kakor smo pa že ponovno povdarili, zaenkrat ni misliti nato, da bi akcija za sporazum lahko takoj dozorela tako daleč, da bi radikali tvorili z radičevci vlado.

Zaenkrat je v ospredju homogena radikalna vlada, katero bi podpirali radičevci in kateri bi ne bili tudi samostojni demokrati baje nenaklonjeni.

Govori se tudi, da si del samostojnih demokratov ugaja pot za vstop v radikalno stranko. Posebno slovenski samostojni demokrati se hočejo ubraniti politične izolacije na ta način, da bi že v doglednem času predstavljali del radikalne organizacije v Sloveniji.

Sicer se pa kot vedno tudi sedaj zelo veliko intrigira. Vse politične stranke ne izbirajo sredstev, kako bi odriale nasprotnika in zagotovile sebi vpliv na državno politiko.

NARODNA SKUPŠČINA.

Narodna skupščina razpravlja o zakonskem predlogu glede poljedelskih kreditov. Večina opozicijskih poslancev se izreka proti vladnemu načrtu, ker zasleduje politične tendence in je tudi škodljiv že obstoječemu zadrugetstvu.

Na seji dne 3. junija je minister za socialno politiko Marko Gjuričić predložil predlog o invalidskem zakonu. — Predlogu je bila priznana nujnost, nakar je bil izvoljen tozadevni odbor, v katerem je zastopanih 13 pristašev vladnih strank in 8 opozicijskecev.

Na isti seji je bila sprejeta tudi nujnost predloga o zakonu o privilegirani državni obrtniški banki, iz katere bi dobivali obrtniki cenen kredit.

DRŽAVNI PRORACUN.

Finančni minister dr. Stojadinović je predložil narodni skupščini predlog državnega proračuna za leto 1925-1926, katerega izdatki znašajo 11 milijard 910 milijonov dinarjev in sicer:

Table with 2 columns: Ministry/Department and Amount. Includes Vrhov. dr. uprava, Ministrstvo pravde, Ministrstvo prosvete, etc.

Dohodki znašajo prav tako 11 milijard 910 milijonov dinarjev in sicer:

Table with 2 columns: Category and Amount. Includes Carinske takse, Trošarina in takse, Monopoli, Dobiček v denarju, etc.

V primeri z dvanajstimi za april, maj, junij in julij se je znižal proračun za 400 milijonov dinarjev. V ostalem ne predvideva predloženi proračun nobenih novih dohodkov in so ostali na isti višini, kot v pretekli proračunski dobi.

MNENJE RADIKALOV.

Radikalni beogradski dnevnik »Vremec« se odkrito izreka za sporazum s Hrvati in odločno nastopa proti onim, ki hočejo z intrigami onemogočiti sporazum. V eni zadnjih svojih številkih polemizira »Vremec« z mnenjem, da se radikalna stranka ne bi smela vezati s HSS, ker je dobila pri volitvah od naroda mandat le za skupno delo z strankami nacionalnega bloka.

NAROCEN BANKET.

Za binkošne praznike je povabil Svetozar Pribičević iz Osjeka nekaj hrvaških kmetov, pristašev sam. dem. stranke v Beograd, kjer jim je na to na banketu razlagal svoje mišljenje o politični situaciji.

ČEHOSLOVASKA.

Železniški minister Stribeny se je pretekli teden na nekem izletu ponesrečil. Sedaj je v domači oskrbi in je upati, da prav kmalu okrevaja. — Zunanji minister dr. Beneš je obiskal Paris, kjer je konferiral z Berthelotom, Laroche-om in Briandom.

SOVJETSKA RUSIJA.

Trocky je na nekem zborovanju delavev govoril o stabilizaciji kapitalizma. Pri tej priliki je povdaril, da se je zvišala produkcijska zmoglost Amerike, Japonske in Indije.

MADŽARSKA.

V zadnji seji madžarske narodne skupščine je obravnaval poslanec Barossa problem o brezposelnosti na Madžarskem. V Budimpešti je preko en četrtilijona oseb brez kruha in dela. Produkcija industrije je padla za 45 odstotkov.

TURČIJA.

Svoječas smo poročali o uporu Kurdov proti angleški vladi. Sedaj je vstaja Kurdov likvidirana. Ustasi so poraženi. Predsednik turške republike Mustafa Kemal paša je podpisal dekret, s katerim se odpuščajo od vojakov trije letniki, ki so bili vpoklicani, da uduše vstajo Kurdov.

NEMCIJA.

Nemčija je stavila na velesile vprašanje, zakaj se še dosedaj ni izpraznila Kölnska cona. Te dni bo na to vprašanje podala ambasadorska konferenca odgovor, ki ugotavlja, da je sicer Nemčija izpolnila svojo reparacijsko dolžnost v smislu Dawesovega načrta, ni pa ugodila zahtevam glede razorožitve.

BOLGARSKA.

Dne 2. junija je Cankova vlada odredila blokacijo nad celo Sofijo. Nikomur ni bil dovoljen prehod po mestu. Cel dan je bilo po mestu vse zaprt. Po ukazih so patrolirale čete orožništva.

arzenala v Sofiji polkovnik Brakalov. Osumljen je, da je dal revolucionarnem orožju in municijo iz državnih skladišč. Bolgarski zunanji minister Kalfov je bil v Pragi in Bukarešti. V Pragi je bil Kalfov zelo neprijazno sprejet.

MAROKO.

Boji v Maroku so se zaenkrat zaključili z uspehi Francozov. Maroške operacije so izzvale v francoskem parlamentu burno debato. H koncu so se vse stranke razen komunistov zedinile na to, da je francosko posest v Maroku za vsako ceno obdržati.

Invalidsko vprašanje.

Udruženje invalidov nam je poslalo sledeči članek:

Sedanji načrt invalidskega zakona je izdelala posebna komisija v ministrstvu za socialno politiko. Pripustila ni nobenega sodelovanja invalidov in šele po posredovanju Nj. Vel. kralja je prišel v komisijo brez vsake odločilne funkcije zastopnik udruženja invalidov.

Udruženje je zaprosilo za nadaljno pomoč na najvišjem mestu ter izročilo svoj memorandum. Kakor se čuje iz zanesljivega vira, je vladna opozicija predložila zakonodajnemu odboru bivši Belmenov načrt invalidskega zakona, ki je bil izdelan v sporazumu s invalidskim udruženjem.

Udruženje izjavlja, da je sedanji (vladni) načrt nezadovoljiv in ga odklanja, ker ne vsebuje najglavnejših invalidskih zahtev in ker ni izdelan v sporazumu z udruženjem.

Sedanji načrt izpušča sledeča za vojne žrtve najvažnejša vprašanja:

- 1. Ne priznava invalidskega udruženja in njegovih materialnih ugodnosti, kar je pridobljeno že po sedanjem začasnem zakonu,
2. deli prečanske oficirije od srbskih,
3. izroča Narodni fond, kateri je mišljen kot ustanova s široko samoupravo,
4. prezira vozne ugodnosti vojnih žrtv,
5. se ne izraža določno glede poplave redukcij potom specializirane komisije,
6. predvideva veliko manjše pokojnine od drugih načrtov,
7. deli miloščine, ne pa priznanje.
Dne 7. junija se vrši v Skopju redni invalidski kongres. Udruženje bo ponovno protestiralo najodločneje proti taki rešitvi tako važnega vprašanja.

Natančneje stališče udruženja v vprašanju vojnih žrtv je objavljeno v memorandumu v »Ratnem invalidu« iz Beograda, kateri bo objavljen tudi v prihodnjem našem »Vojnem invalidu«.

Za izvršni odbor:

Udruženja vojnih invalidov Slovenije. Stefe, I. r., predsednik.

OBLEKE NA OBROKE O. BERNATOVIČ LJUBLJANA, MESTNI TRG

Etika narodnega socializma.

Tudi o tem vprašanju treba razpravljati v okviru programa naše stranke.

Življenska sila naroda zavisi v prvi vrsti od sposobnosti in volje njegovih žensk, roditi življenja sposobne otroke in jih vzgajati tako, da postanejo delovni člani narodne in s tem človeške družbe.

Če narod zgublja svoje sile v spolnih strasteh in perverznostih, zgublja praviloma te svoje sile na račun svojega obstoja. Pomankanje spolne čistote pomenja zato trajno zastupljanje narodove krvi. Sedanji družabni in moralni red prispeva k temu zastupljanju. Vsa ta dela pa moramo izpregovoriti tudi k temu vprašanju principijelno besedo.

Obstoječe stanje ima neskočno važne posledice. Današnji družabni red podpira na eni strani obstoj skrobo prisiljenega zakonskega stanu, na drugi strani pa prostitucija. Prvo navaja na poslednje, drugo na neposredne zločine proti nastajajočemu rodu, na zločine proti katerim so zločini proti živčnemu rodu naravnost malenkostni.

postuljivo, je iz vidika nove morale, naše morale, mnogo škodljivejša, nego odkrita razporka, odkrito zrušenje le navidezne zveze.

Osebnost in osebnostna vrednost človeka se le ponižuje s slabostjo in goljufivostjo ravnanja, ki ga mora prestat človek, ki ravno drugače nego čuti. Poleg tega zmanjšuje vrednost ljubezni, prave ljubezni, tako za posameznika, kot za široke narodove plasti.

Če naj ima zakonsko življenje v polni meri svojo visoko kulturno in moralno ceno, mora biti osnovano na moralnem življenju, na čustvih ljubezni, dožnostih, požrtvovanju, nesebične ljubezni, skrbni za otroke in medsebojnega spoštovanja.

Kakor igra medsebojna izbira veliko vlogo v življenju vseh živčih bitij, tako jo igra tudi pri človeku. Zato moramo posvetiti tudi svojo pozornost biološkim pogojem te izbire. Prvi pogoj v tem oziru je duševno in telesno zdravje. V praksi pomenja to, da ne smemo prezreti, če v poštev prihajajo osebe niso obremenjene s kroničnim alkoholizmom, akutno jetiko, spolnimi boleznimi ali dednimi boleznimi (posebno nagnjenost k jetiki, srčni napaki težke vrste, duševni obremenjenosti itd.)

globoko ljubeznijo, ki je za zdrav in srečen zakon prvi pogoj.

Stremljenja človečnosti morale, in tudi same higijene varujejo posameznike in družbo pred pikrostjo in grenkobo naravne izbire, toda ta stremljenja obenem škodujejo, v kolikor ne omejujejo slabih vplivov posameznih dedno obremenjenih ali originalno obolelih članov človeške družbe na bodoči rod.

Za rodovniki in statistikami je dr. Kazano dokazal, da imajo prav sifilitične, alkoholizirane in sicer dedno obremenjene rodbe največ negeneriranih potomcev. Po od priznanih strokovnjakov potrjeni statistiki je bilo v 9 rodbinah, katerih prednik je bil alkoholik (pijanec), rojenih v celem samo 9 zdravih otrok, pa 40 bolehaložen in bolnih, od katerih jih je 22 umrlo že pri rojstvu ali v rani mladosti.

Te statistike popolnoma opravčujejo zakone nekaterih držav v severnoameriški Uniji, ki prepovedujejo zakone med jetičnimi in polno bolnimi. Ker pri teh zakonih gre le zato, da se zviša telesne moči in zdravje ljudstva in zniža izdatke za ševilne zdravilne zavode, mesta za zboljšanje razmer zdravega ljudstva.

Prva zahteva evgenetike (zdravnega skrbstva) v ožgled dedne obremenjenosti je, da se morajo poroke med dedno obremenjenimi medsebojno kot tudi med dedno obremenjenimi in zdravimi prepovedati kot škodljive socialnemu napredku človeške družbe. Ker zavedati se moramo, da je vsaka vzgoja, tudi najboljša, pri dedni obremenjenosti brezuspešna, da nikdar ne zatre lastnosti in grehov, ki so prešli od staršev na otroke.

Ni dvoma, da se danes pri sdepanju zakonov še vedno polaga več važnosti na socialno stališče in premoženjske razmere, nego na zdravje, ki more vendar edino prinesiti mir in zadovoljstvo tudi tam, kjer manjka premoženje. Prečesto se namreč pozablja, da je imetje in socialno stališče prav za prav samo posledica dela, ki ga more izvrševati samo zdravo telo in zdrava duša.

Ne pozabljajmo, da je najlepša rodbinska zapuščina, katero morejo dati rodilci svojim otrokom, to, če jim zapuste svoje lastno zdravo telo in zdravo dušo. In najsrečnejše bo torej tudi ono potomstvo, ki bo moglo o sebi dejati, da mu je rojstvo srečno, ker je podedovalo po svojih roditeljih izborne telesne in duševne lastnosti (dr. Artur Brožek: Oplemenitev človeštva.)

Jako važno je naravno razmerje med materjo in otrokom in roditeljska skrb. O tem nam daje jasno sliko statistika o umrljivosti dojenčkov. Statistika o umrljivosti otrok v prvem letu kaže, da umirajo otroci mater, ki se nahajajo v nestalnem in zelo odvisnem življenjskem položaju v nenavadno velikem številnem razmerju.

Pri navajanju vzroka smrti se v večini slučajev navede za vzrok smrti »prirojena šibkost«. Vendar pa je to nepravilna diagnoza.

Profesor dr. Kirchner trdi, da se da pri otrocih, ki umro nekoliko dni, tednov ali mesecev po rojstvu brez posebnih bolezenskih znakov, ki takorekoč ugasnejo kot luč brez olja, v pretežni večini slučajev patološko-anatomske ugotovitve na pljučah, na jetrah in drugih notranjih organih težka moteja sifilitičnega značaja.

Ako izločimo »prirojeno šibkost« kot vzrok smrti iz tabel umrljivosti, postaja naj-

demo skoro povsod kot glavni vzrok smrti dojenčkov »pomanjkljivo prehrana«.

Če iščemo po polti bipoloških zakonov globlje pojasnitve tega pojma najdemo, da je vzrok smrti prav za prav protinaravna ločitev matere od deteta. Naravnost frapantno je primerjanje statistike n. pr. doljnega Bavarskega, kjer matere ne doje, s statistiko Dalmacije, kjer je nedojetv pri materi redka izjema. Razmerje umrljivosti dojenčev v teh dveh zemljah je 2 : 1 in to primerjanje kaže tudi, da številnost porodov in umrljivosti dojenčkov ni samo vprašanje blagostanja. Zelo jasno piše o tem raziskovalec tega vprašanja dr. Henkel: »Ponovna predčasna nosečnost, ki tako zelo izčrplja materine sile in povzroča njeno predčasno staranje, se pripeti pri dojenju mnogo redkeje, in tako vzdružuje dojenje izčrpano gospodarstvo materskega organizma, ki s često nosečnostjo in čestim splavljanjem ploda, strašno umrljivostjo otrok, slabi pleme in ljudstvo... Svetost materske dolžnosti polni prsa dojenke žene, dviguje njeno samozavest, zavest lastnega zdravja in zrelosti in prinaša najčistejšo srečo v oskrbovanju njenega ljubljenečka, v vzgoji silnega pokolenja.«

Narodni socializem mora zato podpirati tudi moralno stremljenje za ozdravljenjem človeškega rodu in mora posvetiti tudi posebno pozornost zaščiti mater in dojenčev ter končno delati na to, da bo delovno ljudstvo preskrbljeno z zdravimi in primernimi stanovanji, ki imajo bistven vpliv na ozdravljenje naroda.

Mladinski Vestnik

Zaključek srbohrvatskega tečaja »Bratstvo« v Mariboru.

Kakor drugje, tako je tudi »Bratstvo« v Mariboru priredilo letošnje leto tečaja za srbohrvatski jezik, ki se je vršil od 20. januarja do 26. maja v šolskem poslopju v Razlagovi ulici. Tečaj je obiskovalo 47 učencev, večinoma obrtnih vajencev. Poučeval je g. učitelj Jurčič, ki je s svojo poštvalnostjo in vestnostjo dosegel izredno lepe uspehe. — V torek zvečer se je vršil zaključek tečaja ob prisotnosti zastopnika vlade. Predsednik društva občinski svetovalec Rudolf Tumpej je v svojem govoru predvsem pozdravil zastopnika vlade g. prof. Mravljaka. Nato je orisal pomen tečaja zlasti tu na meji države, kjer prevladuje nemški življenjski naglas. Je potrebno, da se pričujemo večinskega jezika v državi, kar bo znatno pripomoglo k medsebojnemu kulturnemu spoznavanju in zbliznanju. Konečno je izrekel toplo zahvalo trudu in požrtvovalnosti g. učitelja, nakar se je pričelo izpraševanje, ki je trajalo tri četrt ure in je izvrstno uspelo. Po izpraševanju je povzel besedo odposlanec vlade g. profesor Mravljak, pripoznavajoč lep uspeh, ki je bil dosežen v razmerno kratkem času. Izrazil je posebno veselje, da vidi ravno v tečaju v Mariboru samo delavsko mladino, ki se žrtvuje po svojem dnevnem delu in ima interes za učenje. Zahvalil se je g. učitelju in obljubil poročati o uspehu na višje mesto, uveren, da bo vlada podpirala stremiljenje »Bratstvo« v tej smeri. Na koncu se je g. učitelj poslovil od svojih učencev. — »Bratstvo« v Mariboru je v letošnjem tečaju lahko v polni meri zadovoljalo. V jeseni se tečaj otvori znova.

Celjsko »Bratstvo« priredi danes v dvorani hotela Balkan zabavni večer ob priliki zaključka srbohrvatskega tečaja. Uprizori se tudi Zaloigra »Stric Jaka«, razum tega so na programu šaljni nastopi, licitirane petelina itd. Svira tamburaški orkester. Vstopnina je prosta. Člane Bratstva in tovariše krajevne organizacije z rodbinami, kakor tudi prijatelje nepriljubljene zabave prav vabljivo vabimo k udeležbi. Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Odbor.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« v Kranju je priredilo v nedeljo dne 24. maja v Sokolskem domu v Stražišču prvi igra »Trhli dom«, katera je prav povoljno izpadla. Na splošno moramo priznati, da so igralci dobro igrali, posebno br. Fugina, režiser je v svoji vlogi izborni nastopil in izvršil svojo nalogo. Med pavzami in po igri je sodeloval orkester »Bratstvo« iz Hrušice, kateri nam je pripomogel, da je prireditelj še sijajneje uspel. Najlepša hvala »Bratstvo« iz Hrušice za njih sodelovanje ter prosimo še tako naprej, da nas podpira.

Izobraževalno društvo »Bratstvo« v Kranju namerava prirediti v kratkem veselje v Dupljah. Čas in spored sporočimo pravočasno.

ŽELENJSKE NOVICE

»Nova Pravda« se preseli. Uredništvo in uprava »Nove Pravde« se 8. junija t. l. preseli iz dosedanjih prostorov v Gradšču v »Narodni dom« I. nadstropje, desne stopnice, telefon št. 77, to je soba, kjer je poslovalo svojčas tajništvo NSS. — Cenjene naročnike, sotrudnike in vse naše somišljenike prosimo, da to upoštevajo. Vsi dopisi naj se odpravljajo odslej na novi naslov.

Razpisana učiteljska mesta. — V »Uradnem listu« št. 47 je razpisano več učiteljskih mest za meščanske in osnovne šole v ljubljanski in mariborski oblasti zlasti na Štajerskem.

Razpis službe. — Zadržane spodnještajerske bratovske skladnice v Velenju razpisujejo službo pogodbenega administrativnega uslužbenca z malo maturo. — Več »Uradni list« 47.

Krščanski socialisti bodo imeli v nedeljo 7. t. m. svoj I. kongres v Ljubljani.

Proračun v ravnovesju. — Nekateri listi so prinesli vesti, da ima finančni minister izdelan državni proračun, ki izkazuje prav toliko dohodkov, kolikor je predvidenih izdatkov. So pa pri nas zopet drugi listi, ki tega ne verjamejo in te vesti komentirajo po svoje, kar je za čisto napačno, ker vest je istinita in ima finančni minister prav ter o kakih fiksičnosti proračuna ne more biti govora, ker o nepredvidenih izdatkih, ali boljše rečeno o izdatkih, ki jih gospod minister ni hotel predvideti — ni govora. Tu sem spada povišanje doklad za državne nameštence, kateri naj stradajo za naprej še veliko bolj, dalje izplačilo razlike med novimi in starimi plačami od 1. 1. 1923 do 1. 5. 1924, ki jo država svojim uslužbencem po zakonu dolguje. Potem prispevek za otvoritev kmetijskih kreditov, katerih naši ljudje itak ne bi bili deležni, dalje kvota za ureditev invalidskega vprašanja, zneski za popravilo in vzdrževanje cest, za gradnjo stanovanjskih hiš itd. itd. Za vse to ni časa in ne denarja, zato v proračunu ni predvideno in je proračun pra-

»Bratstvo« na Jesenicah ima svoj lokal v hiši g. Fr. Kobala, gostilna »pri Vipavcu« (preje »Wergles«), kjer je sedaj osredotočeno vse društveno delovanje. Do sedaj ni imelo pravih društvenih prostorov, kar je agilne, mlade, za delom stremеče brate silno oviralo pri izvrševanju svojih svetlih nalog. Skoraj leto dni smo se zbirali in sestajali pod gostoljubno streho gostilne tov. Urbana Ravhekarja in sejali v mlada srca zlato seme naše bratske ljubezni. Toda brez pravega doma ni mogoče pravo delo. Ker pa vsak mlad pokret zahteva predvsem dela in zopet dela, smo morali tudi v tem oziru poskrbeti za najnujnejše. Dragi tov. Ravhekar! To kar si nam nudiš s tem, da si nam stal ob strani ob naši zibelki, je bilo za nas take važnosti, da ob priliki, ko se poslavljamo od Tvoje gostoljubne hiše ne moremo iti preko tega, da bi ne spregovorili bratsko besedo v zahvalo. Vsem, ki so šli skozi naš prvi ogenj boš ostal v trajnem spominu, v zgodovini našega društva pa Ti gre eno izmed prvih mest in to naj Ti bo v zadoščenje za Tvojo naklonjenost, kajti vedi, da smo uboga, toda poštena proletarska mladina ter da je naša zahvala iskrena, ker prihaja iz neomadeževanih ust in je vredna več kot zlato. Za vsa iskreno ljubeznivost se zahvaljujemo tudi Tvoji dragi soprogi Neži in naši sestrici Anici. Brat Urban! Bodi nam vedno ob strani, kot dolej, žil in zdrav!

Nova ustanovna člana »Bratstvo« V soboto 30. maja t. l. se je ob priliki glavn. zborna NSS vršil na Jesenicah v gostilni »pri Vipavcu« pozdravni večer češkim gostom, osrednjemu vodstvu NSS, upr. odboru in vsem, ki so že v soboto prihili na Jesenice, katerega so priredile nar. soc. org. z Jesenic in Hrušice.

Na pozdravnem večeru je sodelovala predvsem naša idealna mladina in sicer »Bratstvo« z Jesenic s tamburaškim zborom, in s Hrušice s pevskim zborom. Oba zbora vodi požrtvovalni brat Ivan Nikolič. Najbolj je pa navzoče presenetil krasen govor mladega 18 let starega brata Stanefa Bokala. Izmed vseh pozdravov in govorenj je bil njegov govor sprejet s tolikim entuzijazmom, da ga je moral neštokrat prekiniti. In to je tudi zaslužil za svoje srce segajoče besede. Nastop naše mladeži je najbolj razveselil mile češke goste. Da to ljudi dokumentirata sta darovala vsak po 100 dinarjev mladini, ki jih je takoj sprejela med svoje ustanovne člane. Član predsedstva ČOD br. Jan Pulkráb je postal ustanovni član »Bratstvo« na Jesenicah, a tajnik ČOD br. Josef Voseký pa ust. član »Bratstvo« na Hrušici. Tem potom jim hvaležna mladina izreka še enkrat svojo bratsko zahvalo in jih stavi vsem za vzgled. Obenem pa radostno sprejema v svoj krog tako odlična člana.

vilen, v kolikor ne bo kljub temu še kje kaj zmanjkalo.

Človekoljubna inštitucija naših poštarijev. — Slovenski poštariji so si pred dvema leti ustanovili podporno društvo »Dobrota«, ki nudi pomoč svojem umrlih članov. Društvo se je sedaj že krepko razvilo in je pričakovati še velikopoteznega razmah. Sedaj izplačuje za svoje člane po 2500 Din posmrtnine. Člani so lahko vsi poštariji in njihovi družinski udje. Odslej pa bodo menda sprejemali za člane tudi druge državne nameštence. Ustanova je zares človekoljubna in priporočljiva, zlasti zato, ker so prispevki tako minimalni.

Vagonarji bodo vrženi na cesto. — Prometni minister je odredil revizijo vseh vagonov, v katerih stanujejo ljudje. Vsi taki vagonarski stanovalci - železničarji bodo v kratkem na cesti. Plačati pa bodo morali še eventualne poškodbe na vagonih. — Kdo jih bo ugotovil? Saj dobrih vagonov ljudem menda niso nakazovali. — In sedaj pa, kam naj ti ubogi trpinji gredo? Ali nismo že pet let rotili ter opozarjali, da je treba nekaj ukreniti glede stanovanja? Pa vse ni nič pomagalo. Beograd za taka vprašanja ni imel ušes! Zgradite vsaj sedaj nekaj. Postavite nekaj barak! Saj so tu velikanski državni gozdovi, iz katerih se izsekava les in prodaja bogsigavedi komu, kako in z kaj. Naj tam zajepe sekira in stanovanja bodo kmalu tu.

Nesreča o priliki kongresa »Orjuna«. O binokostih je imela »Orjuna« v Beogradu kongres, ki mimogrede rečeno, za gotove ljudi ni končal po volji. Ob povratku pa so se nekateri nepremišljeni Orjunaši spomnili na streljanje. Pri postaji Sunja so streljali s samokresi iz železniških vozov ter obstrelili nekega moža, ki je delal ob proggi ter ga smrtnonevarno ranili. —

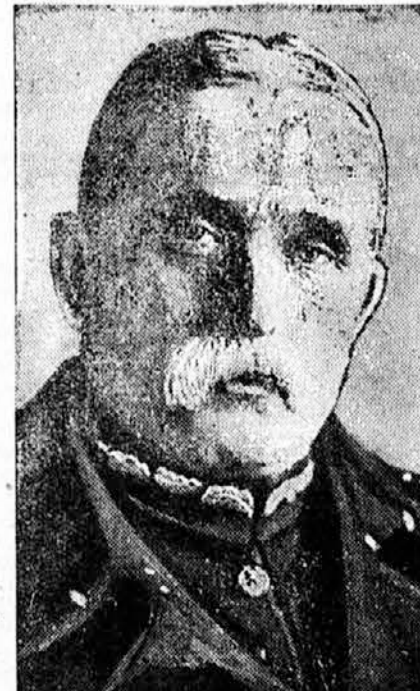
Razpis trafik. — Razpisane so sledeče trafike, za katere morajo reflektanti vložiti prošnje do označenih terminov: V Zerovnici št. 4 pri Ormožu do 9. junija.

ALJECHIN znani šahovski mojster.

Letni donos krog 9000 Din. — V Tilovici št. 8 pri Dol. Lendavi do 9. junija. Letni donos krog 1000 Din. — V Česnjici št. 7 pri Radovljici do 9. junija. Letni donos preko 1000 Din. — V Česnjici pri Škofiji Luki do 9. junija. Letni donos preko 2000 Din. — V Bukovci pri Pljuju do 10. junija. Letni donos do 1500 Din. — Na Brezovici št. 6 pri Murski Soboti do 10. junija. Letni donos do 2500 Din. — Na Daljnih njivah št. 4 pri Črnomlju do 10. junija. Letni donos do 1000 Din. — V Dobu pri Brdu pa je razpisana na novo ustanovljena trafika, ki pa bo imela najbrž majhen promet. — Opozarjamo na to invalide in vdove ter penzioniste. Več je razvidno iz Uradnega lista št. 48.

Posledice novega stanovanjskega zakona. 1. junija, ravno za binokostne praznike, je dobilo mnogo ljudi »voščila« od svojih hišnih gospodarjev, ki so marsikoga precej osupnila. Večina gospodarjev je namenjnikom sporočila višino nove najemnine. Po nekod so ljudje strmeli, jokali, obupali. Hud udarec je bil to za delavstvo in uradništvo, ki si ne bo moglo toliko več zaslužiti, da plača najemnino. Ze sedaj niso mogli shajati, sedaj pa nastopila pravcata revščina in pomanjkanje. — Poleg tega je neodpušljiva površnost naše zakonodaje in državne uprave, da se pusti ljudi v nejasnosti. Zakaj se izda nejasen zakon, predno niso dodelana k zakonu tudi pojasnila in izvajalne odredbe, da bi se ljudje vsaj vedeli ravnati. In ravno pri tem tako prečnem zakonu je faka nejasnost, da bo nastala prava zmešnjava. Na nejasnost tega zakona pa se je beograjske trgoglavce opozarjalo pravočasno. — Tako je v zakonu tudi nejasno in dvojnolivo, če je mišljen tudi tolikratni povešek raznih postranskih pristojbin, kakor vodarine, gostašćine in kanalizacije, ki znaša v Ljubljani 24 odstotkov od najemninske svote in ki predstavlja zopet četrti del pri novem povisanju. Po našem skromnem mnenju bi se to ne smelo poveševati, pa kljub nejasnosti zahtevajo nekateri hišni gospodarji tudi od tega povešek. Pa pojdi kam po informacijo — k sodišćaru — če je pa nihče dati ne more. To je zaniknost prve vrste in znači samo res nerazumevanje ljudskih potreb. — Kaj bo iz tega? Obup! Saj so zlasti sedaj samomori na dnevnem redu in jih bo še več. V Ljubljani je že padla prva žrtev, stara uboga vdova višjega državnega uradnika gospa Marija Šušl si je v vsled skrbi za bodočnost pretečen teden končala življenje. Kdor ima korajžjo, si bo še posikal kako postransko delo, ki ga je pa že težko dobiti, zapet drugi bodo špekulirali na dovoljene in nedovoljene načine, da pridejo do denarja, in tretji se bodo poslužili kaznivih dejanj. Tako bomo padali naprej, vedno nizdol, samo zato ker nikogar ni, ki bi skrbel za ljudski — narodni blagor. — Ali ni dolžnost beograjske gospode, da poviša svojim delavcem državnim uradnikom plače? Gospoda naj se zgane o pravem času.

MARŠAL FRENCH

je umrl. French je bil angleški generalissimo v svetovni vojni.

Letošnja košnja kaže nad vse lepo. Človeku se smehlja srce, ko stopa ob visoki, gosti travi in raznih deteljah. Je pa tudi zato vreme letos zopet skrajno ugodno. Proj veliko moče in sedaj krasno gorško vreme. Na planinah je tudi rast bujna. — Krmе bo tedaj mnogo in to prav povsod. Delavnih moči je dobiti lažje in ceneje, saj drugod primanjkuje dela. Naša živinoreja bo morala tedaj na prirastku pridobiti, zlasti zato, ker je bilo tudi lani v tem pogledu dobro. Zato bi smeli s te strani pričakovati nekoliko utehе v nastalem pomanjkanju in revščini zlasti za nižje sloje. Mleko in tudi meso bo moralo postati cenejše, ko bo produkcija večja in cenejša. Radovedni smo, ako se bo kdo zganil in predpisal primerne cene za življenjske potrebnine.

V vinogradu ponesrečil. Na Uncu je delal minul teden v vinogradu mlad mož Truk pod izkopanim hribom iz katerega se je nenadoma zrušila zemlja ter moža zasula. Blizu njega se je igral njegov triletni sinček, ki je videč očeta zasutega, pričel jokati in vpiti. Ljudje so prišli sicer na pomoč, a prepozno. Našli so moža že mrtvega. Triletni sinček je sicer očetu hotel pomagati, dobili so ga ko je z ročicama odkopaval zemljo. Zena ponesrečena je po obvestitvi znozrela. — Tako je uničena družina v trenutku.

Rdeča internacionala v skrbеh za Balkan. — Socijalni demokrati so se pričeli zanimati za razmere na Balkanu, zlasti za klanje v Bolgariji. Sklicana je posebna komisija, ki bo obravnavala to vprašanje v kratkem v Pragi. — Malo pozno so se gospodje oglosili.

Mati zaklala sina. — Tam ob madžarsko-rumunski meji se je pripetila tragedija, ki jo je povzročila beda. — Nekima zakoncem je pred desetletji ušel od doma njiju 9 letni sinček, kateremu se je posrečilo priti brez sredstev v Ameriko. Tam je fant zrastel, postal podjeten mož in si pridobil premoženje. Sedaj se mu je žljubilo po domu, da obišće starše. Predno je prestopil rojstno hišo, se je zglsil v vaški gostilni in se dal spoznati. Nafo je šel domov, kjer je našel roditelja v hudi revščini. — Zato je takoj poslal po jedi in pijače ter za plačilo izročil očetu, ki sina seveda še ni spoznal, velik bankovec. Reveža sta poželjivo gledala po denarju. Ko oče odide, se tuječ nasloni na posteljo in zaspi. To priliko pa je izrabila mati, kateri se je vzdudila želja po denarju, ter ubila tučca in mu vzela denar. Oče pa je med potoma zvedel, da je tuječ njegov sin, katerega je ob povratku našel mrtvega. Ko je mati čula, da je umorila sina, se je tudi sama hotela usmrtili.

Cin blaznega. — V Zagrebu je izvošček Varsič zaklal svojo ženo v hipni blaznosti ter se potem sam javil policiji.

Zopet potres. Potresna opazovalnica prof. Belarja pod Triglavom je na binokostno nedeljo zaznamovala zopet potres v oddaljenosti 300 km. Menda se zaznamba nanša na Dalmacijo.

Streli na vlak. 2. t. m. je nekdo oddal več strelon na brzovlak, ki vozi iz Subotice proti Beogradu. Z dotičnim vlakom se je vozil general Wrangel. — Nimamo nič proti Rusom, toda ruskokaristična strašila bi morala v naši državi zginiti. Čemu se to tolerira?

O Amundsenu ni sledu. Zato smatrajo nekateri, da se je polet na severni tečaj ponesrečil.

Okrepljene trgovinske zveze med Avstrijo in Rusijo že kažejo svoje uspehe. Na Dunaju se pojavlja v vedno večjih množinah rusko žito, med tem ko Avstrija prav pridno izvažna drugo robo sovjetom.

Nova iznajdba v zdravstvu. — Profesor dr. Wagner-Jaurec je študiral vprašanje, kako oleti človeštvo pred progresivno paralizno, ki je najbolj žalostni konec ter posledica znane spolne bolezni, ki se je zlasti med in po vojni tako zelo razpasla. Po dolgem študiju in raznih poizkusih se je učenjaku posrečilo iznajti sredstvo proti paralizni. Sredstvo obstoja iz injekcije krvi od ljudi, ki so oboleli na malariji v hušjem štadiju. Sredstvo je baje sigurno učinkovito, kar so dokazali že številni preizkusi.

Trojni samomor. — Blizu Prage je končalo v nekem gozdu troje mladih ljudi svoje življenje iz ljubezni in prijateljstva, dva fanta in ena deklica. 16letna učenka meščanske šole je imela razmerje z nekim pleskarskim pomočnikom. Njena mati je hotela temu napraviti konec ter je zato sklenila hčerko oddati v drug kraj k sorodnikom. To je parček užalostilo in sklenila sta ostati skupaj — vsaj mrtva. To sta zaupala tudi nekemu svojemu prijatelju, ki je imel tudi svojega dekleta. Tudi on se je priključil njenemu sklepu in prigovarjal k temu tudi svojo izvoljenko, ki pa mu ni sledila. Zato so svoj načrt izvedli sami. Eden izmed fantov je ustrelil po dogovoru najprej svojega prijatelja, potem deklico in nato še sebe. — Pač korajža!

Sodnik in krvnik v eni osebi. — Pri nekem ogrskem polku v Nyiregyhaza se je te dni pripetila sledeća resnična dogodba. Huzarja Naho, ki je že večkrat dezertiral, so pripeljali k polku nazaj. Komandant ga je zopet izročil desetniku Makedu v nadzorstvo, da ne bi ponovno ušel. Desetnik Madek se je vsled tega nad huzarjem silno raztogotil. V hlevu je pokical potem dva vojaka in jima ukazal, da Naho obesita. Naho se je branil in boril proti

nasilstvu, proti izvršitvi obsodbe, pa ni pomagal. Justifikacija je bila izvršena. Drugi dan je Madek javil, da je huzar Naha izvršil samomor. Vendar pa pri tem ni ostalo. Vojaka, ki sta sodelovala, sta zločin odkrila. Vse tri so zaprli.

Trgovanje z lesom. Lično izdelane »Obče« in splošne uzoace za trgovanje z lesom« je založila Yugoslave Express Release Company, d. z. o. z. v Ljubljani. Dobc se istotam. Cena Din 20.— — Prepročajalec 20% popust.

Nov vozni red »Ekspress«, ki so ga sestavili in založili strokovnjaki, železniški uradniki v Ljubljani, je zopet izšel ter stopi v veljavo 1. junija. Naroča se pri administraciji voznega reda »Ekspress« v Ljubljani, Borštnikov trg št. 1. Dobi se pa tudi na vseh kolodvorih in večjih knjigarnah za ceno 10 Din. Vozni red je vzorno urejen in vsakomur priporočljiv.

Ljubljana.

Nova policijska ura. — Gospoda velika župana ljubljanske in mariborske oblasti sta se oddločila podaljšati policijsko uro za gostilne do polnoči in za kavarne do ene po polnoči. S tem sta ta dva gospoda, ki na drugi strani prav tako z vsa velemenco podpirata protialkoholno gibanje, ob enem še bolj odprla vrata demonu, ki razjedla sodobno človeško družbo, odprla sta še bolj vrata pijančevanju in zapravljanju.

Viljem Tönnies. — Na binokostno nedeljo je umrl v Ljubljani od kapi zadet znani podjetnik in industrijec g. Viljem Tönnies, ki je marsikateremu slovenskemu delavcu rezal kruh. Nenadna smrt ga je dohitela v tivolskem parku sedečega na klopi.

Pogrešajo bivšega trgovca sedaj poslovodjo vnovčevalnice za živino gospoda Viktorja Nagyja v Ljubljani od 29. maja. Ker je bil zadnje čase duševno zelo potr. domnevajo, da je izvršil samomor.

Maribor.

Velik shod najemnikov. Društvo zaščite najemnikov je za 29. p. m. v veliko Götzovo dvorano sklicalo shod v svrhu pojasnil novega stanovanjskega zakona. Še nikdar ni bil noben shod najemnikov tako obiskan, kakor je bil ta. Vse prorokovanje in opominjanje skozi tri leta na posledice novega stanovanjskega zakona so bile bob ob steno. Ljudje, ki bi si bili lahko pomagali, so fantazirali o zlati valutii, državnji podpori, o padanju vrednosti hiš in posestev, skratka o vsem, samo da jim ni bilo treba saj pričeti kaj resnega delati. Za pijačo se je bil našel denar vsako soboto, celo noč in v nedeljo celii dan. Raje stradati, samo da je za pijačo, 14 dni preje je bila razstava za vrtno delo. Vabilo se je najemnikom na obisk predavanja. Nič, nobenega odmeva. Vse je pričakovalo odrešenja iz Beograda. No in zdaj je to odrešenje prišlo. Strašneje kot se je prorokovalo. Ze dan pred tem odhodom je znani g. Frelih iz Ljubljane na občnem zboru hišnih posestnikov odkrito priznal, da tako ugodnega stanovanjskega zakona hišni gospodarji niti sami niso pričakovali. S tem je vse povedano. In ker zakon ne pozna šale, so se ga prestrašili tudi brezbrizneži. Ravno le ti, ki jih ni bilo sicer nikdar na zborovanju, so predpomenili veliko dvorano. Zakaj pa ne, vada teče v grlo in na takem shodu je prilika protestirati tudi brez vplačane članarine za društveno organizacijo. Z ozirom na veliko število brezbriznežev je bil odbor še preradodaren s pojasnili. To pot se je poznalo, da veje nova sapa v novem odboru. Gospod postajenačelnik Mohorko je celo stvar vzel resno v roko. Brez fraz je odkrito povedal, da so krutosti novega zakona krivi edinole komunisti, katerim se je posrečilo se vtihotapati v vse večje organizacije, celo v glavnem taboru, v savezu. Tički so se brezvestno obnašali, pa tudi tem primerno razkrinkali. Maribor jim je preskrbel javno nezaupnico. Gospod predsednik Mohorko je nadalje raztolmačil važnejše točke novega zakona ter začrtil pot, katero bo treba sedaj nastopiti. Za njim je g. profesor dr. Perhavec podal pojasnilo, kako se najmarino pravilno računa. Na to opozarja vse naše tovariše. V smislu teh pojasnil je bilo vse dosedanje zaračunavanje zlasti raznih davkov in pritliklin napačno. Na to je govoril naš tovariš Pire: Ne potložena armada, izdana armada smo najemniki. Izdani smo v svojih lastnih vrstah v glavnem štabu. Pa zato ne kloniti! Imamo še orožje za končno zmagoto: organizacijo! Društvo naj razdeli svoje delo v dva oddelka. En odelek — pospeševanje novogradenj naj sodeluje z združgo »Mojmir«. Drugi odelek naj se oklene zaščite. Predsednik zborovanja pozdravlja končno idejo po ustanovitvi občinskih posredovalnic, katere se je že decembra priporočalo. Izdelati hoče nov osnutek za take posredovalnice, ki naj poslužuje za slučaje, ko je upati na sporazum, predno pride spor pred stanovanjsko sodišće. Društvo naj se zavzame tudi za akcijo preskrbe střehe za deložirane najemnike. Tozadavne sramote, katero je dozdaj trpel Maribor, je odslej ne sme več trpeti. Občnina je v prvi vrsti dolžna skrbeti za to akcijo. Nastopilo je še več govornikov v imenu invalidov, brezposelnih, krovskih vpokojencev itd. V imenu Zveze železničarjev je nastopil zvezni predsednik g. Kefer v stvarnem govoru. Gospodarji so lahko videli, da tako gladko, kakor so si zamislili, stvar vendar ne bo šla. — Našim tovarišem

Originalne potreščine za OPALOGRAF (Preservat in Fixat) dobiš samo pri Lud. Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6., I. nadstr., vrata št. 10.

tudi drugod priporočamo, da se vsi organizirajo v društva za zaščito, pa tudi v stavne zadruge. Novi zakon je le pričetek neizogibne katastrofe, ako se sami ne bomo pomagali.

— Naval najemnikov. Te dni je velik naval najemnikov na društvo našite. Naše tovariše opozarjamo, naj se glede nove najemnine nikar ne prenegljuje. Naj plačajo, ako se z gospodarji ne morejo pobotati s lepa za primerno najemnine, še staro najemmino. Ako jo gospodar noče sprejeti naj jo pošljejo po pošti. Je namreč treba urediti še mnogo zelo važnih vprašanj, ki bodo pozneje tepla tiste, ki se prenegljuje. V to svrhu se namerava skliati anketa, na kateri se med najemniki in gospodarji v sporazumu določijo razna dosedaj nepojasnjena vprašanja, zlasti glede raznih pristojbin (smeti, dimnikar, čiščenje itd.). Tudi glede občinskih in drugih doklad je vprašano še nerazrečeno. Vse najemniške organizacije na Štajerskem se zvežejo skupaj in tvorijo z ostalimi organizacijami v Sloveniji svojo zvezo, novo armado, s katere bodo gospodarji morali računati.

— Starček utonil. 77 letni starček peter Kalit Heriš, Frančiškan v Mariboru je utonil v nekem bazenu na samostanskem vrtu. Mož je bil baje slep ter se mu je ob sprehajanju zgodila nesreča. — Po Mariboru pa se raznašajo razne druge govornice.

Belokrajina.

— Teča in strela v Belokrajini. — Pretečeni teden je Belokrajino obiskala težka nesreča. Nad Adlešiči ter drugimi sosednimi vasmi so se nenadoma 27. maja popoldne pripodili težki, sivi oblaki, prišla je huda nevihta, pričelo je treskati in strela je užgala neki kozolec. Vila se je ploha in njej je sledila strahovita suha toča, ki je padala kakor cestno kamenje debela. Padlo jo je toliko, da se drugi dan vzle toplemu solneju ni stopila in še tretji dan jo je bilo dosti. Pokončani so vsi pridelki, opustošena polja in vinogradi. Že itak siromašno ljudstvo je čisto obupano. Tu bi bila državna pomoč nujna!

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

Toda William se prav nič ne zmenal za oskrbnikovo besedo. On vidi pred sabo le Ellen, svojo izvoljenko, katero je tako vroče ljubil in ta ga je sedaj za vedno zapustila. Tedaj začne oskrbnik korake, glasove — moške glasove, prihajajoče iz veže. Prestrašen opozori Williamu na pretečo nevarnost rekoč:

»Policija, milostivi gospod, policijski organi so že tukaj!«

William se dvigne s tal, divja strast mu sika z obrazom.

»Policija, hahaha — niti malo se je ne bojim, naj le pride. — Še preje pa se hočem maščevati, strahno maščevati, nele nad Terezo, ne, tudi nad drugimi. Ha — maščevanje, da, sedaj se me bojte, podle duše! Sedaj morate videti, kaj sem v stanu izvršiti! — Ellene ni več. — Tudi jaz nisem več človek. Sedaj sem le še demon, zli dut, grozen, strašen — — —!«

Pri tem izbruhu se oskrbnik prestrašen odmakne od vrat. Vidi le še, da je poljubil William roko mrvi teti, potem pa ji roko odp... okno, ki drži na vrt. Uvidevši njegovo namer... oskrbnik se glasno kričaje, medtem pa že William z divjim smehom skoči skozi okno, ki je več metrov od tal. Po vsem životu tresoč se od strahu hiti stari oskrbnik k oknu, prepričan, da leži njegov gospodar s polomljenimi udi pod oknom. — Toda kako razočaranje, ko se nagne skozi okno in ničesar ne vidi na tleh, le iz jaljave se oglašajo odmevi žudnega smeja. Na pol omamljen od prestrašena strahu zapre oskrbnik okno — tedaj pa tudi že pridejo v sobo uradniki in stražniki, za njimi pa vstopijo še zdravniki, od katerih eden — že bolj postaven gospod — začne takoj preiskovati na divnanu ležerco Elleno.

Uradniki pa medtem izprašujejo oskrbnika o vseh okolnostih, sestavljajo zapisnik in se, ker je iz izpovedi oskrbnika nedvomno, da je umrla izvršila samomor, po ugotovitvi dejanskega stanja zopet odstranijo. Sedaj se približa stari oskrbnik k zdravniku. S tesnobnim vprašanjem se tiho obrne na mlajšega zdravnika, ki pa skomigne z ramami rekoč:

»Ničesar točnega še ni mogoče reči; brezdvomno so pa še znaki življenja v telesu mlade deklice, sicer bi bil moji tovariš, ki uživa svetoven sloves, takoj potrdil, da je že nastopila smrt. Pokličite strelnico, da sleče mlado damo in jo položi v posteljico. Stari oskrbnik takoj pokliče bolnišniško strelnico, da izvrši nalog zdravnikov, sam pa ostane zunaj na hodniku.

»O Bog — vsemogočnik molji prošeče, ohrani mlado gospodarico pri življenju — povrni ubogemu otroku zavest!«

Naslonyen na steno začne znova razmišljevati o nesreči, ki je zadela hišo, v kateri živi že od svojih mladih let. Pri tem se spomni zagonetnih besed svojega gospodarja, ki jih je izustil pred usodepolnim skokom skozi okno. Kaj naj pomenijo? — Zakaj se hoče maščevati? Čemu noče več biti človek, ampak le demon? Kdo je tista Tereza in drugi, ali so oni krivi Ellenine usode?

Zaman si beli oskrbnik glavo, težkih misli hodi po hodniku gorindol. Naenkrat zapazi na tleh nekaj belega. Nehote se skloni in pobere s tal.

»Ah, pismo! — Kako pa to pride sem-kaj?«

Potem pa razgrne list in stopi k oknu, da bi bolje videl. Tedaj pa stari oskrbnik skoro odreveni od groze in strahu. Nepremično zre v usodepolno pismo, katero je preje padlo Williamu iz žepa, ko je hotel k Elleni. Zopet in zopet čita pismo, ki ga je mlada deklica v naglici s tresočima rokama napisala Williamu v slovo. Pismo se je glasilo:

Williamu Morris!

Varal si me ponovno, čeprav si mi nekoč prisegel, da ne boš nikdar več kako druge ljubil. Tvoja nova žrtev se imenuje Tereza — ona pozna celo Tvojo skrivnost. In strašna je skrivnost, ki mi jo je odkrila ta dama. Groza me je pred njo, pero se mi ustavlja, ko pišem te vrstice.

Ti William si tisti strašni človek, pred katerim se trese ves London vsled njegovih

grozodejstev, Ti si tisti Jak, čegar roka jih je že toliko umorila. Tvoja zagonetna ladja Ti služi za pobeg, če Te policija zasleduje.

In jaz — nesrečnica, jaz sem bila Tvoja nevesta, nevesta morilca! Ali misliš, da moram sedaj, ko sem zvedela grozno resnico in ko mi je umrla mati, še ostati pri življenju?

Ne, to je nemogoče! Ko prejmeš vrstice, bom stala še pred sodnim stolom najvišjega sodnika, prostovoljno sem dala življenju slovo!

Moja zadnja prošnja, ki jo dvigam proti nebesom je ta, da se ne bi nikdar križala najina pota v tajinstvenih svetovih, kamor se preselijo duše po smrti. Sedaj si svojo delo dovršil, William. Sedaj hodi po potih Tvojih strasti, sedaj nimam nikogar več, ki bi Ti mogel biti v oviro pri Tvojih grozodejstvih.

Zdravstvuj na vekomaj Ellen.

Stari oskrbnik se krčevito drži okna, sicer bi se zgrudil na tla. Le ena misel mu roji po glavi. — Njegov gospodar je Jak, morilec deklet! — Radi tega torej, ne radi smrti matere, je obupana Ellen segla po steklenici s strupom. Sedaj so mu tudi jasne zagonetne besede Williamove. Svoja grozodejstva hoče nadaljevati še bolj kot doslej. Sedaj hoče naravnost besneti med nesrečnici, kateri bi zbog svojega življenja vzbujali njegovo pozornost. Z grozo strmi stari oskrbnik v usodepolno pismo — skoro se že odloči, da nese pismo na policijo. — Vendar pa še pravčasno premisli na posledice, ki bi nastale, če odda pismo policiji.

Njegova mlada gospodarica še ni mrtva kot je rekel zdravnik. Če po kakem žudežu vendarle ostane živa — ali naj potem doživi še sramoto, da bi se je kot sorodnice morilca vse izogibal? — Odločen, da o tem, kar je zvedel, nikomur ničesar ne črta, spravi pismo v žep.

»Niti sekundo je ne zapustim, če bi je Bog ohranil pri življenju. Jaz moram, jaz hočem čuvati mlado gospodičino, dokler se ji ne povrne veselje do življenja. In Bog mi bo pomagal, da jo v morem tudi v bodoče obvarovati pred izvršitvijo njenega in obupa izvrajajočega sklepa. Bolje je vsekakor, pristavi žalostno, da bi umrla. Oh, kako nesrečno točno bo njeno življenje, če bi ji zdravniki oteili življenje.«

Tedaj se odpro vrata — med vrati se prikaže mladi zdravnik. Oskrbnik takoj skoči k njemu.

»Rešenale izjavi zdravnik obupanemu oskrbniku. »Umetnosti mojega slavnega tovariša je uspelo odstraniti strup iz telesa nesrečne deklice, še predno so nastopile vse nevarne posledice zavžtega strupa. — Seveda bo mlada dama le polagoma okrevala, najbolj pa bo trpela na živcih.«

Vsi posedejo v krogu okrog ognja, ki je naš simbol, in vodnik prične razpredati vreteno (spravi zabavo v pogovor v pravi tir). Kaj naj govori, bo kot naš navdušen pristaša že vedel; ostane še: kako naj govori. Za to velja preprostost, nepriljubljenost in vljudnost ter prijaznost besede. Le s takim govorjenjem bo navdušila mlada srca, da bodo v ljubila našo misel in se ji posvetila.

— Po kosilu so lahkoatletške vaje, predvsem teki in skoki, vežbanje v plazenju in signalizaciji, v ustnih znakih in znamenjih na daljavo. Vse to naj se vrši med zabavo in ne v strogosti od vodnikove strani. Kake pol ure se posveti vjam v korakanju, ustavljanju in obračanju. Zaenkrat zadostuje, da se znajo vsi naenkrat ustaviti, vsi v taktu pričeti in pravilno korakati.

Za tem sledi še razne druge vaje in spretnosti (n. pr. plezanje po drevu) in v takem prijetnem razpoloženju se neopazeno približa čas odhoda. — Sotori se spravilo, ogenj pogasi in vse taborišče se tako pospravi, da ne ostane niti sledu. To je običaj vseh tabornikov in tudi mi se moramo po njem ravnati.

Ko je vse pospravljeno se postavijo vsi izletniki pred vodnika in ta jih opozori na to, če ni morda kdo kaj pozabil. Ako je vse v redu, se mirno odkoraka proti domu. Med potjo se lahko zapoje lepa pesem, se pomeni o prihodnjem sestanku in izletu; po razhodu se vsi lepo poslovijo in odidejo naravnost na svoje domove.

Nekaj izletnih pravil:

1. Ne pij vode med hojo!
2. Ne kadi!
3. Ne nagajaj tujim ljudem in živalim!
4. Govori in obnašaj se dostojno!
5. Ne pustoši narode in v gozdu bodi tiho!
6. Drva za kurjavo nabiraj po tleh!
7. Na izletu in v taboru bodi resen!
8. Manj govori, več misli!
9. Ne lenari pod šotorom!
10. Daj solčnim žarkom, da te očigo!
11. Ljubi čisto vodo!
12. Imej smisel za lepoto gozda!
13. Pazi na ogenj!
14. Na pohodu bodi vztrajen!
15. Pri delu v taborišču bodi marljiv!
16. Ubogaj vodnika in pazi, da se kaj naučiš!
17. Pri jedi bodi skromen!
18. Do drugih izletnikov bodi prijazen!
19. Tujcem bodi prestrličiv in vljuden!
20. Pri vsem delu vedi, da si tabornik, da si hočeš utrditi dušo in telo, blažiti misli in vrediti um!

8. Poveljevanje.

Naša najnujnejša povelja so: mirno! levo! desno! obrati! naprej marš! na mestu stoj! voljno! na mestu voljno! pozdrav na levo (desno)! tekom tek! zbor!

9. Izpiti.

Takoj na prvem izletu lahko že nekateri napravijo dve točki taborniškega izpita in sicer 8. in 4. zanetitev ognja (breza papirja, samo s eno vžigalico; še se komu ponesreči, sme poskusiti tisti dan še dvakrat, toda na drugem mestu in z novimi drvili), skuhati čaj ali kaj podobnega in razpetje in postavitve enostavnega šotora. Izpiti iz 1. in 2. točke napravi pred vodnikom in navzočnostjo glavarja bližnjega rodu. Za izpolnitev 5. točke napravi novine tako sličico, kipec, rezbarijo, mozaik ali kaj podobnega. 6. točka (6 ur molčanja) se napravi na izletu ali v taboru in navzočnosti vseh tabornikov. Pri tej točki tudi smejanje ni dovoljeno. Resnost in popolna molk moraš 6 ur krasiti mlade sloveka. — Ko so vsi napravili izpite iz vseh točk, se določa čas in kraj slovesne obljube Povabijo se vsi bližnji taborniki in načelstvo ZST, ki pošlje enega ali več zastopnikov Obljuba se izvrši na način, ki je opisan v »Taborniškem redu«.

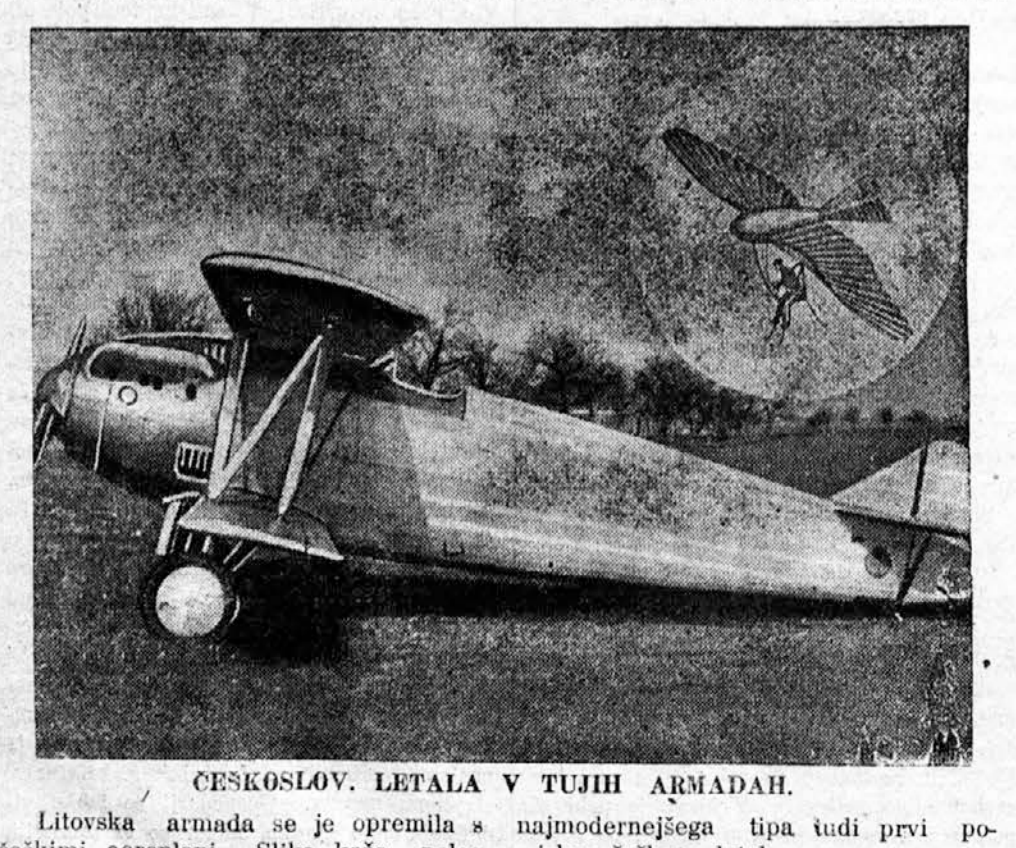
Posamezne družine navadno dodajo temu izpitu še kako točko; n. pr. prehoditi 20 km peleti na ta in ta vrh, poznati cestne znake itd.

10. Delo v sobi.

Na sestankih v sobi se navadno predava, uči signalizacije, pripoveduje se Setonove povesti itd. Vsi naši sestanki se vrše okrog ognja in tudi v sobi ga moramo napraviti. Seveda ne pravega! Če ni mogoče z električno lučjo, pa ovojimo navadno ročno svetiljko na petrolej ali svečo, v rdeč papir in naložimo okrog nje v podobni piramide nekaj dračja (ne sepljenih drv!) Nato vsi posejedo okrog navideznega ognja (seveda mora biti v sobi tema) in razvijajo se prijeten pomenek o ideji, njenih ciljih in nalogah, o našem delu in uspehih. Citajo se sestavki o gozdovničtvu in razvijajo se smernice in bodočnost našega dela.

11. Razmah.

Gotovo se prav kmalu nabere čez 12 članov in takrat se družina razdeli na dva dela. Prejšnji vodnik postane glavar rodu, dve novi družini pa si izvolita vsaka svojega vodnika; ena obdrži prejšnje ime, druga pa si ga žele izbere. O delu in organizaciji rodu glej »Taborniški red«.

Prporočamo tudi Josip Petelinc Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika za vodo. Najcenejši nakup nogavic, žepnih robcov, brisačk, kloba, belega in rujavca platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivlje, krojače, Soilingen škarij za prikojevanje in za obrezovanje trt. NA VELIKO IN MALO.

Oskrbniku stopijo od veselja — pa tudi veselo tuge in akribi solze v oči. »Ali ima mlada dama tukaj dobro potreščine?« nadaljuje zdravnik. »Drugače bi bilo za njo najbolje, da še gre ležati v bolnico ali sanatorij — — —!«

»Ne, ne,« mu naglo prestrže besede oskrbnik, »jaz in moja žena hočeva tako skrbeti za potreščine mlade gospodične kot za lastnega otroka. Ničesar ji ne bo manjkalo, strelnica in tudi vse drugo, kar rabi za odzdravjenje, ji bo vedno na razpolago. gospodična Morris je zelo premožna in — — —!«

»Za dobro,« odloči zdravnik vljudno, »potem prevažam vas nadaljnje lečenje težko bolne gospodične, še vam je prav.« Oskrbnik s veseljem pripravi. Tedaj pa še pride tudi zdravnik, ki je preiskal Ellen, in sode, ter se nekaj časa ravgovarja s svojim mladim tovarišem, gotar pa obadva odideta iz hiše.

Vrli oskrbnik začne razmišljati, kaj naj predvsem ukrene. Sreča, da je stari mož vse dobro preudrjal in tudi misli na vse posledice, ki bi mogle nastati za mlado gospodičino, če bi javnost doznala, da je William Morris, mlajši soročence, groznil morilec deklet. Nihaše za njegovega mesta bi tega najbrže se izvršil s tolikim preudarkom.

Predvsem pesove oskrbnik brzojavnim potoma svojo ženo, ki je odšla na obisk k soročnikom na delo, da se takoj vrne v London. Dalje si je na jasem, da ne sme ostati Ellen niti sekunde brez nadzorstva, ker ni izključeno, da bi se znova skušala usmrtiti. Zato se odloči, da bosta ta posel menjaje vršila on in strelnica, ki je zelo sramežljiva oseba, da se najde Ellen nobene prilike za ponoven obupan korak, ki bi lahko povzročil njeno smrt. In čas, ki vse odrvari, bi jo pač polagoma odvrnil od njenega obupnega sklepa. Toda izkušeni oskrbnik misli tudi še na drugo možnost. Kaj pa, če njegov gospodar vse, da Ellen ni umrla, ali pa, če pride pomeni v hišo in hoče videti svoje soročenko, kaj bo potem?

Ugovorni urednik: Franje Rupnik. Tiska tiskarna M. Hrovatin v Ljubljani. Izdaja konzorcijske »Nove Pravde«.

Modni salon Minka Horvat LJUBLJANA, Stari trg 21. Ima vedno v zalogi naj-novejše damske in dekliške glavnice in klobuke. Zalni klobuki vedno v zalogi. Popravila se sprejemajo.

TUNGSRAM ZAGREB * ZEMUN. Advertisement for a typewriter with an illustration of the machine.

Oglašajte v Novi Pravdi!

Pozor, krojač, šivilja, nešivilja. Kaj ti koristi kraj brez pouka? Z natančnim poukom, preizkušene po vsakem modelu ga dobiš na željo ekspresno po pošti v KROJNI SOLI, koncesionirani od ministrstva za trgovino in obrt. Ljubljana, Židovska ul. 5. Vaak mesec tečaj za krojače, šivilje in nešivilje.

Vse pisalne, risalne in šolske potreščine dobite najceneje v papirni trgovini. Miroslav Bivic Ljubljana. Sv. Petra cesta 29. Lastna knjigovoznica. Velika zaloga šolskih zvezkov, map, in blokov.

Najboljši šivalni stroji so edino Josip Petelinca znamke „Gritzner“ in „Adler“ Večletno jamstvo. Delavnica za popravilo strojev. Pouk v vezenju brezplačen. Ljubljana blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marijin trg šte. 8 sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše. Vezane vloge obrestuje po dogovoru. — Proti dobremu poroštva daje osebne, trgovske in obrtne, zlasti pa kredite na kratek rok.